

بررسی تحلیلی

بودجه و مصرف خانوارهای شهری و روستایی

آذربایجان شرقی

دکتر حسین آسایش

فصل اول

بررسی تحولات بودجه و مصرف خانوارهای روستایی

(از سال ۱۳۴۲ تا ۱۳۵۰)

کلیات :

اولین آمارگیری از بودجه و مصرف خانوار مناطق روستائی کشور در پائیز سال ۱۳۴۲ توسط اداره آمار عمومی در ۱۴۴ ده که شامل ۸۲۳ خانوار و ۴۲۰۸ نفر جمعیت بود انجام شد . از آن تاریخ به بعد این آمارگیری بطور مرتب همه ساله انجام گرفته و نتایج حاصله تا حال در ۲۲ جلد منتشر شده است . آمارگیری های سالهای قبل بخصوص سال ۱۳۴۲ به علت کمبود امکانات و تجربه لازم مجریان آنها ، نارسا بوده و ارقام بدست آمده چندان مورد اطمینان نبوده است . ولی با گذشت زمان اهمیتی که این آمارگیری از لحاظ شناخت وضع اقتصادی و اجتماعی جامعه متحول روستائی کشور بیش از پیش کسب میکرد ، بتدریج گروههای مجهزتری با امکانات بیشتری مأمور اجرای این آمارگیری شدند .

بطوریکه درمقدمه نشریه مربوط به نتایج آمارگیری از مصرف خانوارهای مناطق روستائی در سال ۱۳۵۰ اشاره گردیده است، سال ۱۳۵۰ نقطه عطف روشنی در تاریخ آمارگیری‌های مصرف خانوارها بحساب می‌آید. زیرا بدلیل نیازمندی که درانتشاراطلاعات مربوط بخانوارها در ارتباط باخصوصیات مختلف اقتصادی واجتماعی آنها در سطح استانها و فرمانداریکل احساس میگردید، مرکز آمار ایران مبادرت بانجام يك سلسله محاسبات مفصل درجهت حد مطلوب نمونه نمود که ثمره آن افزایش تعداد خانوارهای نمونه مورد بررسی بمیزان سه برابر سالهای قبل بود. جدول شماره يك نمایشگر نوسانات تعداد خانوارهای نمونه وافراد آنها از سال ۱۳۴۳ تا ۱۳۵۰ میباشد. بطوریکه جدول مذکور نشان میدهد در سال ۱۳۵۰ تعداد خانوارهای مورد مطالعه نسبت بسال قبل نزدیک به ۴ برابر و نسبت بسال ۱۳۴۳ بیش از ۹ برابر افزایش یافته است که مسلماً این افزایش تعداد نمونه، در درجه دقت وصحت نتایج بدست آمده ازاین ارقام وآمار مؤثر خواهد بود.

۱- افزایش هزینه های خوراکی و غیر خوراکی خانوارها

در ۸ سال اخیر

ارقام وآمار مندرج در جدول شماره ۲ بازگو میکند که متوسط هزینه سالانه خانوارهای مناطق روستائی در سالهای ۱۳۴۳ و ۱۳۵۰ به ترتیب ۴۱۷۲۷ و ۶۰۶۶۹ ریال بوده است. بدین ترتیب هزینه يك خانوار روستائی در سال ۱۳۵۰ افزایشی در حدود ۱۸۹۴۲ ریال نسبت بسال ۱۳۴۳ نشان میدهد. بنا بمحاسبه دیگر در ظرف ۸ سال اخیر بطور متوسط هزینه خانوارهای روستائی به قیمت جاری در حدود ۳/۴ درصد

جدول شماره ۱

توزیع تعداد خانوارهای نمونه واداران آنها از سال ۱۳۴۳ تا ۱۳۵۰

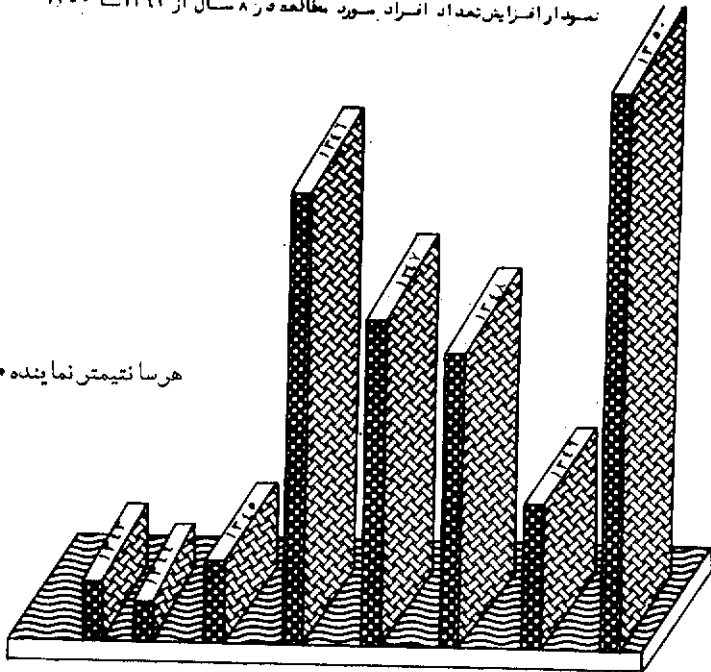
نفس	۱۳۴۳	۳۳۴	۱۳۴۴	۱۳۴۵	۱۳۴۶	۱۳۴۷	۱۳۴۸	۱۳۴۹	۱۳۵۰
تعداد خانوارها ^۵ مرد بزرگسالی	۱۵۷۰	۱۰۱۵	۲۱۸۲	۶۶۵۶۹	۸۳۰۶	۷۴۰۸	۲۷۷۲	۱۳۳۱	۱۳۳۱
تعداد افراد مرد بزرگسالی	۲۹۴۲	۵۳۵۹	۱۱۰۲۰	۳۶۴۶۵	۶۰۸۳	۴۷۲۶۰	۳۵۳۵۱	۱۹۳۵۱	۲۰۳۳۳
وسعت خانوار	۵/	۲/۵	۰/۵	۱/۵	۱/۵	۰/۵	۱/۵	۱/۵	۱/۵

افزایش یافته است. بطوریکه جدول مذکور نشان میدهد بغیر از سالهای ۱۳۴۷ و ۱۳۴۸ در بقیه سالهای مورد مطالعه هزینه‌های مصرفی خانوارها افزایش یافته و این ترقی و افزایش در فاصله سالهای ۱۳۴۹ و ۱۳۵۰ با $۱۹/۳$ درصد افزایش سالیانه به حداکثر رسیده است. در سالهای مذکور با افزایش متوسط کل هزینه یک خانوار، هزینه سرانه روستائی نیز افزایش قابل توجهی داشته و بر اساس جدول مذکور هزینه سرانه یک روستائی در سال ۱۳۵۰ در حدود ۴۰ درصد نسبت بسال ۱۳۴۳ فزونی داشته است. این بالا رفتن هزینه سرانه علاوه بر افزایش قیمت از بهبود وضع اقتصادی و اجتماعی و افزایش درآمد روستائی حکایت میکند.

از کل هزینه سالانه خانوارهای مناطق روستائی در سالهای ۱۳۴۳

نمودار افزایش تعداد افراد مورد مطالعه در ۸ سال از ۱۳۴۴ تا ۱۳۵۰

هر سانتیمتر نماینده ۲۰۰۰ نفر

جدول شماره ۲

متوسط کل هزینه خسارهای روستائی و هزینه سرانه روستائی در سالهای مختلف

۵۰	۶۳	۴۸	۴۷	۶۳	۴۵	۴۴	۱۳۴۳	نسخ
۶۰۶۶۹	۵۰۸۶۰	۴۸۱۶۳	۴۸۷۴۵	۵۴۳۸۶	۴۷۸۶۱	۴۵۱۳۴	۴۱۷۲۷	متوسط کل هزینه سالانه (ریال)
۱۱۶۶۷	۹۹۷۲	۹۶۳۴	۹۵۵۷	۱۰۴۶۷	۹۵۷۲	۸۶۷۹	۸۴۴۵	هزینه سرانه (ریال)

و ۱۳۵۰ به ترتیب ۷۰/۸ و ۶۴/۳ درصد بمصرف مواد خوراکی و دخانی و ۲۹/۲ و ۳۶ درصد بمصرف مواد غیر خوراکی رسیده است. نسبت‌های فوق بروشنی نشان می‌دهد که درهشت سال اخیر از سهم هزینه‌های مواد خوراکی کاسته شده و درعوض به سهم مواد غیر خوراکی افزوده شده است. این تغییر بازگوکننده بهبود نسبی وضع زندگی و تغییرات اقتصادی و اجتماعی روستاهای کشور میباشد. زیرا اگر دقت شود این افزایش بیشتر مربوط به هزینه‌های بهداشت و درمان و پوشاک است تا سایر هزینه‌ها. جدول شماره ۳ تغییرات ترکیب هزینه‌های خوراکی و غیر خوراکی را در سالهای مختلف نشان می‌دهد. بطوریکه از مطالعه این جدول استنباط میشود، در سالهای اخیر هزینه‌های مربوط به خوراک و بکاهش گذاشته است.

۲- گسترش اقتصاد پولی در مناطق روستایی

تا این اواخر در اکثر روستاهای کشور اقتصاد پولی رواج نداشت. و در اغلب موارد هم متداول نبود. معمولاً معاملات بر اساس معاوضه جنس بجنس صورت میگرفت، بدین ترتیب که روستایی برای خرید مایحتاج زندگی خود بعوض پول از مواد تولیدی خود استفاده میکرد. مثلاً گندم را باقند و شکر و یا چیت معاوضه میکرد. ولی بطوریکه ارقام و آمار ۸ سال اخیر در این زمینه نشان میدهد، بتدریج اقتصاد پولی بین روستائیان متداول میگردد، بدین ترتیب که در ظرف ۸ سال اخیر سهم مواد خوراکی خریداری شده در جمع مواد خوراکی خریداری شده و غیر خریداری شده از ۷/۵۲ درصد در سال ۱۳۴۳ به ۴/۶۸ درصد در سال ۱۳۵۰ رسیده است.

۳- تحول در ترکیب مصارف خوراکی و غیر خوراکی خانوارها

جدول شماره ۳

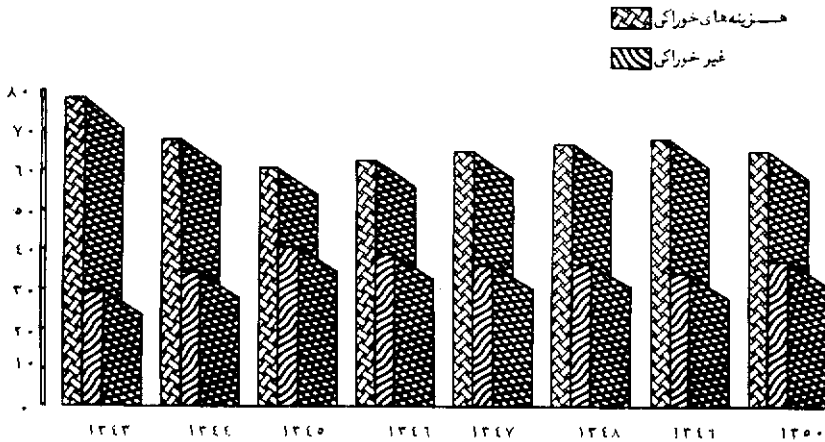
تغییرات هزینه‌های خوراکی و غیر خوراکی در سالهای مختلف

سال	هزینه‌های خوراکی	هزینه‌های غیر خوراکی
۱۳۴۳	۷۰/۸	۲۹/۲
۱۳۴۴	۶۶/۸	۳۳/۲
۱۳۴۵	۶۰	۴۰
۱۳۴۶	۶۲/۱۰	۳۷/۹۰
۱۳۴۷	۶۴/۴۲	۳۵/۵۸
۱۳۴۸	۶۶/۴۸	۳۳/۵۲
۱۳۴۹	۶۶/۸	۳۳/۲
۱۳۵۰	۶۴/۳	۳۶

الف: مصارف غیر خوراکی

متوسط کل هزینه‌های غیر خوراکی يك خانوار روستائی در سال

تغییرات هزینه های خوراکی و غیر خوراکی یک خانوار روستایی از سال ۱۳۴۳ تا ۱۳۵۰

۱۳۴۳ در حدود ۱۲۲۰۰ ریال برآورد شده بود که این رقم در سال ۱۳۴۵ به ۱۹۱۵۳ ریال و در سال ۱۳۵۰ به ۲۱۸۱۹ ریال افزایش یافته است. بررسی ارقام هزینه های متوسط غیر خوراکی یک خانوار روستایی در سال ۱۳۴۳ و ۱۳۵۰ نشان میدهد که تحولات محسوسی نیز از لحاظ ترکیب مواد مصرفی غیر خوراکی در این ۸ سال اخیر حاصل شده است. بدین ترتیب که هزینه پوشاک و کفش که در سال ۱۳۴۳ برابر با $\frac{۳۳}{۶}$ درصد کل هزینه غیر خوراکی خانوار شامل میشد در سال ۱۳۵۰ تقلیل یافته و به ۲۴ درصد رسیده است. در عوض هزینه های مربوط به مسکن که در سال ۱۳۴۳ بسیار ناچیز و در حدود $\frac{۵}{۸۱}$ درصد بود در سال ۱۳۵۰ به دو برابر رسیده است. همچنین هزینه حمل و نقل و ارتباطات که در سال ۱۳۴۳ در حدود $\frac{۴}{۱۳}$ درصد بوده است در سال ۱۳۵۰ بیش از $\frac{۱۰}{۱۰۰}$ درصد رسیده است. افزایش قابل توجه سایر هزینه های غیر خوراکی بیشتر مربوط به هزینه های

تحصیل، خدمات خانگی و کالاهای مصرفی بیدارم، تفریحات و سرگرمیها میباشد که در سال ۱۳۴۳ بعلت بی اهمیتی و ناچیزی جزء هزینه‌های غیر خوراکی محاسبه نشده است. جدول شماره ۴ مقایسه و تحولات هزینه‌های غیر خوراکی يك خانوار روستایی را در سالهای مختلف نشان میدهد.

جدول شماره ۴

مقایسه متوسط کل هزینه‌های غیر خوراکی يك خانوار روستایی در سال ۱۳۰۰

انواع هزینه	سال ۱۳۴۳ (ریال)		۱۳۰۰		تفاوت
	۱۰۰	۱۲۲۰۰	۱۰۰	۲۱۸۱۹	
متوسط هزینه‌های غیر خوراکی	۱۰۰	۱۲۲۰۰	۱۰۰	۲۱۸۱۹	۹۶۱۹
۱ پوشاک و کفش	۳۳/۶	۴۱۰۲	۲۴/۱	۵۲۶۴	۱۱۶۲
۲ هزینه‌های مسکن	۵/۸۱	۷۱۰	۱۱/۹	۲۶۰۲	۱۸۹۲
۳ سوخت و روشنایی	۲۲/۳۱	۲۷۶۰	۱۴/۹	۳۲۴۲	۴۸۲
۴ اثاثیه مبلمان منزل	۱۷/۵	۲۱۲۶	۱۰/۵	۱۱۹۵	۱۶۹
۵ هزینه‌های بهداشتی و درمانی	۱۰/۳	۱۳۱۰	۴/۹	۲۲۷۳	۹۶۳
۶ هزینه حمل و نقل و ارتباطات	۴/۳	۵۰۴	۱۰/۴	۱۴۲۰	۹۱۶
۸ هزینه‌های غیر خوراکی سایر	۵/۳	۶۸۸	۳/۳۰	۴۷۱۹	۶۸۸

ب: مصارف خوراکی

در مصرف مواد خوراکی در سالهای مورد مطالعه تغییرات قابل توجهی دیده میشود. متوسط کل هزینه های مواد مختلف خوراکی و دخانی

مصرف شده توسط يك خانوار روستایی در سال ۱۳۴۳ اعم از خریداری و غیر خریداری شده مبلغ ۲۹۵۲۷ ریال گزارش شده است. این رقم بعد از ۸ سال بنا بر آمار گیری نمونه ای مرکز آمار ایران به ۳۸۸۴۹ ریال افزایش یافته است. بطوریکه جدول شماره ۵ نشان میدهد، در بین مواد خوراکی در این چند سال اخیر سهم مصرف گوشت در حدود ۳ درصد و میوهجات ۲ درصد افزایش یافته در عوض از مصرف نان و غلات، قند و شکر کاسته شده است و مصرف لبنیات و تخم و مرغ تقریباً ثابت مانده است.

جدول شماره ۵

مقایسه ترکیب هزینه های خوراکی و دخانی مصرف شده توسط يك خانوار روستایی در سالهای ۱۳۵۰ و ۱۳۴۳

انواع هزینه	۱۳۴۳		۱۳۵۰		تفاوت
	کل هزینه	درصد	کل هزینه	درصد	
متوسط هزینه های خوراکی	۱۲۶۳۰	۱۰۰	۳۸۸۴۹	۱۰۰	۲۶۲۹
۱ نان غلات	۳۳۲۲	۴۲/۷	۱۶۲۳۶	۴۱/۸	-۱۹/۷
۲ انواع گوشت	۳۴۸۶	۱۱/۸۰	۵۷۶۵	۱۴/۸	+۳/۰
۳ لبنیات و تخم مرغ	۲۸۲۸	۹/۵۷	۳۶۷۸	۹/۵	-۱/۰۷
۴ روغن ها و چربیها	۲۰۷۸	۷/۰۳	۲۲۰۷	۵/۷	-۱/۴
۵ مرکبات میوهجات، حبوبات سبزیجات، خشکبار	۲۲۳۳	۷/۵۷	۳۶۷۴	۹/۴	۱/۸۳
۶ قند و شکر - شیرینی ها	۳۰۴۸	۱۰/۳۲	۳۰۵۲	۷/۹	-۶/۳۲
۷ چای، قهوه، کاکائو	۱۷۶۶	۵/۹۸	۱۹۱۰	۴/۹	-۱/۰۸
۸ سایر غذاها	۳۰۶	۱/۲۰	۷۷۹	۲/۰	+۰/۸
۹ دخانیات	۱۱۰۲	۳/۷۳	۱۵۴۵	۴	+۲/۷

فصل دوم

مقایسه بودجه و مصرف خانوارهای شهری و روستایی
آذربایجان شرقی در سال ۱۳۵۰۱- نابرابری ترکیب هزینه های خوراکی و غیر خوراکی
در شهر و روستا

آمارگیری از مصرف خانوارهای مناطق شهری در سال ۱۳۵۰ نشان میدهد که متوسط کل هزینه (خوراکی و غیر خوراکی) یک خانوار شهری در آذربایجان شرقی در سال ۱۳۵۰ برابر با $۱۳۲۳۵۹/۹۵$ ریال بوده است که از این رقم مبلغ $۷۳۷۳۸/۰۳$ ریال یا $۵۵/۷$ درصد مربوط به هزینه های غیر خوراکی و $۵۸۶۲۱/۹۲۰$ ریال یا $۴۴/۳$ درصد مربوط به هزینه های خوراکی و دخانی بوده است. از کل هزینه های خوراکی و دخانی مبلغ $۵۶۹۲۸/۷۲$ ریال یا ۹۷ درصد مربوط به هزینه مواد خوراکی و دخانی خریداری مصرف شده توسط یک خانوار و بقیه که $۱۶۹۳/۲$ ریال یا ۳ درصد میباشد مربوط به هزینه های خوراکی و دخانی غیر خریداری مصرف شده است. بعبارت دیگر فقط ۳ درصد از هزینه های مصرفی یک خانوار شهری توسط خود آنها تولید شده و بقیه یعنی ۹۷ درصد از بیرون خریداری میشود. با توجه باین نسبت ها میتوان چنین تلقی نمود که یک خانوار شهری همیشه مصرف کننده میباشد و راندمان کارش فقط در تولید کارخانه ها معلوم میشود. متوسط هزینه کل (خوراکی و غیر خوراکی) یک خانوار روستایی آذربایجان شرقی در سال مذکور در حدود $۷۶۱۸۸/۶۴$ ریال بوده است که

این مبلغ برابر است با ۵۸ درصد هزینه یک خانوار شهری در استان مذکور در سال مورد مطالعه.

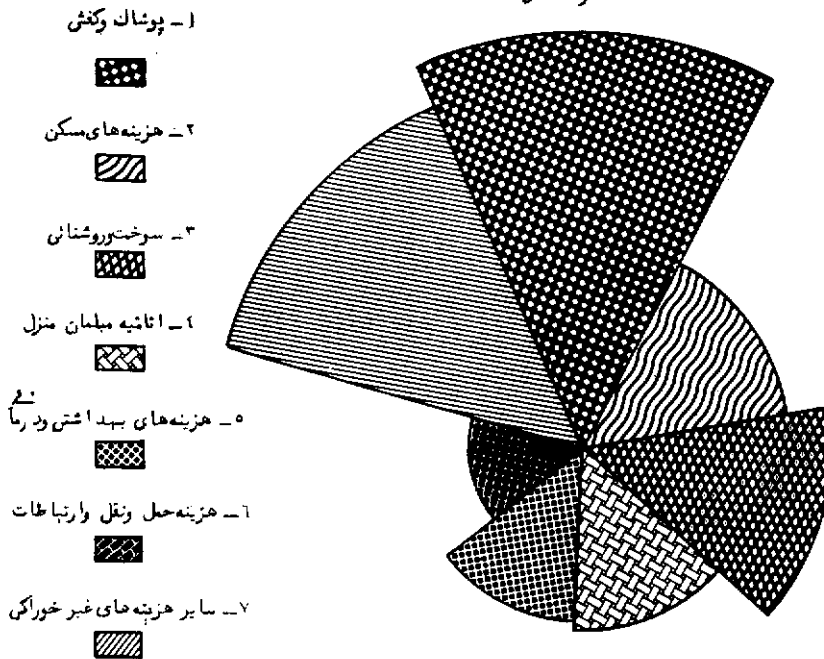
بعبارت دیگر از مقایسه این دو رقم چنین استنباط میشود که یک خانوار شهری در سال ۱۳۵۰ مبلغ $۵۶۱۷۱/۳۱$ ریال بیشتر از خانوار روستائی خرج کرده است. این نابرابری وقتی گویاتر خواهد بود که توجه شود هزینه سرانه یک شهری در سال ۱۳۵۰ مبلغ $۲۴۵۱۱/۱$ ریال و روستائی ۱۳۶۰۵ ریال بوده است. یعنی یک شهری در سال مذکور مبلغ $۱۰۹۰۶/۱$ ریال بیشتر از یک روستائی خرج کرده است.

از لحاظ ترکیب هزینه‌های (خوراکی و غیر خوراکی) بین دو خانوار شهری و روستائی نابرابری‌های محسوسی بچشم می‌خورد. بدین ترتیب نزدیک به ۵۸ درصد کل هزینه‌های خانوار شهری مربوط به مواد غیر خوراکی میباشد که این نسبت در خانوارهای روستائی درست برعکس بوده و فقط ۳۷ درصد کل هزینه، مصرف هزینه‌های غیر خوراکی میشود و در عوض ۶۳ درصد هزینه‌های روستائی مربوط به هزینه خوراکی و دخانی است. لازم است در ترکیب هزینه‌ها در خانوارهای روستائی، بموازات توسعه و بهبود وضع اقتصادی و اجتماعی، دگرگونی بوجود آمده و تعادل از لحاظ ترکیب هزینه‌های خوراکی و غیر خوراکی بوجود آید. زیرا رقم و نسبت هزینه‌های خوراکی همیشه با پیشرفت و توسعه و بهبود وضع اقتصادی و اجتماعی روستاها نسبت معکوس دارد. بدین ترتیب که هر اندازه منطقه مورد مطالعه پیشرفته باشد بهمان نسبت سهم مواد خوراکی کمتر میگردد و در عوض سهم مواد غیر خوراکی افزوده میشود.

بنابما محاسبه دیگر نزدیک به ۴۰ درصد از هزینه‌های خوراکی

نمودار سهم مواد هزینه‌های غیرخوراکی یک خانوار روستائی

در سال ۱۳۵۰

نمایندگی ۶۰۰ ریال

ودخانی در روستاها توسط خود خانوار تولید شده و برای تهیه آن پولی پرداخت نشده است در صورتیکه در خانوارهای شهری این نسبت فقط ۳ درصد کل بوده است. جدول شماره (۶) مقایسه هزینه خوراکی و غیرخوراکی یک خانوار روستائی و شهری آذربایجان شرقی را در سال ۱۳۵۰ نشان میدهد.

جدول شماره (٦) مقایسه هزینه خوراک و ضرر خوراکي خانوار روستائی و شهری آذربایجان شرقی در سال ١٣٥٠

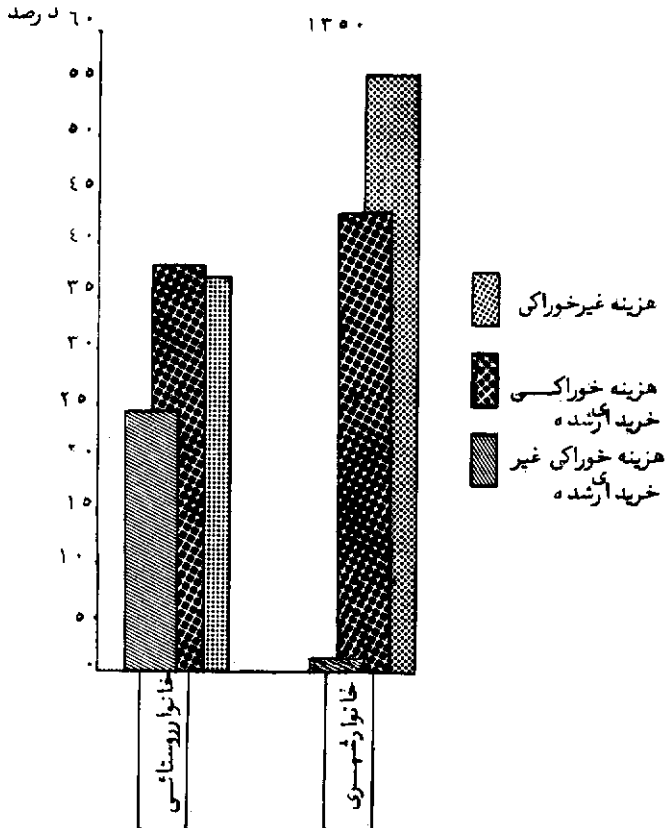
تفاوت		خانوار شهری		خانوار روستائی		شرح مواد
درصد	ریال	درصد	متوسط کل هزینه ریال	درصد	متوسط کل هزینه ریال	
-	+٥٦١٧١/٣١	١٠٠	١٣٢٣٥٩/٩٥	١٠٠	٧٦١٨٨/٦٤	کل هزینه خوراکي و غیر خوراکي
+١٨/٥٣	+٤٥٣٢٣/٥	٥٥/٧	٧٢٧٢٨/٠٣	٣٧/١٧	٢٨٤١٣/٧٩	هزینه غیر خوراکي
+٥٠/٥	+٢٧٩٢٨/٣٨	٤٣	٥٦٩٢٨/٧٢	٣٧/٩٥	٢٩٠٠١/٠٧	هزینه خوراکي خرید اری شده
-٢٣/٥٨	-١٧٠٨٠/٥٨	١/٣	١٦٩٣/٢	٢٤/٨٨	١٨٧٧٣/٧٨	هزینه خوراکي غیر خرید اری شده

۲- نابرابری ترکیب مصارف خوراکی و غیر خوراکی خانوارها

الف : مصارف غیر خوراکی

متوسط هزینه های غیر خوراکی يك خانوار شهری آذربایجان شرقی در سال ۱۳۵۰ مبلغ ۰۳/۷۳۷۳۸ ریال بر آورد گردیده است. بررسی ارقام هزینه های متوسط اقلام غیر خوراکی خانوارهای شهری نشان میدهد که بیشترین درصد هزینه مربوط به مسکن میباشد، که بیش از ۲۶ درصد

مقایسه هزینه های خوراکی و غیر خوراکی يك خانوار روستایی و شهری آذربایجان شرقی در سال

یا $\frac{1}{4}$ کل هزینه های غیر خوراکی خانوارهای شهری را بخود اختصاص داده است. بعد از مسکن پوشاک و کفش قرار گرفته است و نسبت قابل توجهی را دارا میباشد (۸/۱۷ درصد). هزینه های تحصیلی، بهداشتی، درمانی، تفریحات و سرگرمیها بنوبه خود در خانوارهای شهری دارای نسبت های قابل توجهی میباشد. این سه قلم هزینه تقریباً از سهم یکسانی از بودجه خانوارهای شهری برخوردار هستند. با توجه باین نسبت ها میتوان گفت بهمان نسبت که تحصیل و بهداشت و درمان برای يك خانوار شهری ضروری تلقی میشود، تفریحات و سرگرمیها نیز به نوبه خود امری لازم برای بهبود وضع جسمانی و مزاجی و رشد صحیح فکری بحساب میآید.

ولی در روستاها وضع غیر از این بوده و اختلاف قابل توجهی از لحاظ ترکیب مصارف غیر خوراکی يك خانوار شهری و روستائی در آذربایجان شرقی بچشم میخورد. بدین ترتیب که متوسط کل هزینه های غیر خوراکی يك خانوار روستائی در آذربایجان شرقی در سال ۱۳۵۰ مبلغ ۲۸۴۱۳/۷۹ ریال برآورد شده است. مقایسه این رقم با رقم مشابه يك خانوار شهری نشان میدهد که يك خانوار شهری بیش از $\frac{2}{5}$ برابر خانوار روستائی خرج میکند. بنا بر محاسبه دیگر، يك خانوار روستائی فقط ۳۸ درصد خانوار شهری هزینه غیر خوراکی دارد. ضمناً توزیع بین اقلام مختلف هزینه های غیر خوراکی در روستاها متفاوت از خانوارهای شهری بوده و بطوریکه ارقام جدول شماره (۷) نشان میدهد. در هزینه های خانوار روستائی بیشترین درصد مربوط به پوشاک و کفش بوده و بیش از ۲۵ درصد یا $\frac{1}{4}$ کل هزینه های غیر خوراکی خانوارها مربوط به کفش و پوشاک میباشد.

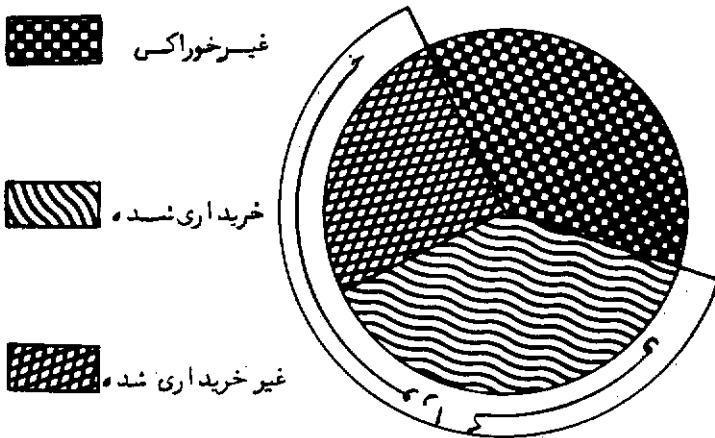

باتوجه به نوع مساکن روستائی و سیستم تصرف آن ، هزینه مسکن در روستاها نیز بر خلاف شهرها چندان زیاد و قابل توجه نیست و کلاً ۱۲ درصد هزینه کل غیر خوراکی روستائیان ، صرف هزینه مسکن میشود. اختلاف فاحش بین هزینه های غیر خوراکی شهری و روستائی مربوط به هزینه های تحصیل ، بهداشت ، درمان و سرگرمیها و تفریحات میباشد که باهمه توجه و کوششی که در این زمینه بعمل آمده باز بطوریکه گزارش مرکز آمار نشان میدهد فعلاً نسبت هزینه های مواد فوق الذکر در روستاها باهمه ضرورت هایش بسیار ناچیز میباشد . بر خلاف خانوارهای شهری که باین مسائل اهمیت زیاد میدهند در روستاها آنطور که لازم است توجه نمیگردد . فقط ۵۲٪ درصد هزینه غیر خوراکی روستائی صرف تفریح و سرگرمی میشود و بهمین میزان است هزینه تحصیل. بدین ترتیب که هزینه تحصیل یک خانوار شهری در سال ۱۳۵۰ بطور متوسط ۳۹/۵۵۵۶ ریال و خانوار روستائی ۲۵۰/۷۵ ریال برآورد شده است . از مقایسه دورقم روشن میشود که هزینه تحصیلی یک خانوار شهری ۲۲ برابر بیش از یک خانوار روستائی بوده است . همچنین هزینه بهداشت و درمان یک خانوار شهری در سال ۱۳۵۰ بطور متوسط ۱۶۵/۴۲۸۷ ریال و یک خانوار روستائی ۵۲/۱۲۵۸ ریال بوده است. یعنی یک خانوار شهری نزدیک به ۳/۵ بر ای خانوار روستائی هزینه بهداشت و دارو داشته است . البته نباید ناچیزی هزینه تحصیل را در روستاها دروضع فعلی که از کم توجهی بامر تحصیل و یا اینکه عدم رونق آموزش و پرورش در روستاها دانست . زیرا آنچه مسلم است در این چند سال اخیر توجه خاصی در امر تعلیم و تربیت روستازادگان میشود و بطور کلی تحصیل در روستاها مثل شهرها عمومیت داده شده است.

ولی چون فعلا این افراد در سنین پائین و در دوره ابتدائی مشغول تحصیل میباشند و بطوریکه میدانیم تحصیل در این دوره مجانی بوده و احتیاج بمخارج زیاد مثل سایر دوره های تحصیلی ندارد، در نتیجه در حال حاضر درصد هزینه تحصیلی روستائیان نسبت بسایر هزینه ها کم میباشد. آنچه مسلم است همیشه باین وضع نخواهد بود و در آینده خیلی نزدیک با ارتقاء روستازادگان بکلاس های بالاتر و ایجاد و توسعه و گسترش دوره های

توزیع هزینه خوراکی و غیر خوراکی یک خانوار روستائی آذربایجان شرقی

در سال ۱۳۵۰

راهنمائی و دبیرستانی در بخش ها و روستاها رقم هزینه تحصیلی بطور کلی دگرگون خواهد شد و سهم قابل توجهی از هزینه خانوارهای روستائی را بخود اختصاص خواهد داد.

یکی دیگر از موارد بحث، هزینه تفریحات و سرگرمیها میباشد که در حال حاضر بسیار کم و در حکم هیچ است. علت عمده این ناچیزی

هزینه از طرفی نبودن وسایل تفریح و سرگرمی در روستاها و از طرف دیگر عادت نداشتن روستائیان برای تفریحاتی است که دارای هزینه میباشد. هزینه های تفریحات و سرگرمیها نیز از مواردی است که در آینده نزدیک با گسترش رفاه اجتماعی و افزایش درآمد روستائیان دگرگون خواهد شد. و در ردیف هزینه های پرخرج روستائیان مثل شهری ها قرار خواهد گرفت. بررسی ارقام هزینه های غیر خوراکی خانوارهای روستائی آذربایجان شرقی بر اساس گروههای هزینه ای در یک حالت کلی بازگو کننده این وضع است که در خانوارهای کم درآمد بیشتر بنسب سهم از هزینه های غیر خوراکی مربوط به هزینه های سوخت و روشنائی و آب، منزل مسکونی است. در صورتیکه در خانوارهای پر درآمد سهم هزینه های فوق الذکر کم بوده و برعکس هزینه های مربوط به مبلمان و اثاثیه منزل و هزینه های شخصی و متفرقه و بهداشت و درمان زیاد میباشد. جدول شماره ۷ مقایسه متوسط هزینه های غیر خوراکی یک خانوار روستائی و شهری آذربایجان شرقی را بر حسب اقلام هزینه در سال ۱۳۵۰ نشان میدهد.

ب: مصارف خوراکی

بر اساس آمارهای در دسترس متوسط کل هزینه های مواد خوراکی و دخانی مصرف شده توسط یک خانوار شهری در آذربایجان شرقی در سال ۱۳۵۰ اعم از خریداری شده و غیر خریداری شده مبلغ $۵۸۶۲۱/۹۲۰$ ریال میباشد. که از این مقدار، مبلغ $۵۶۹۲۸/۷۲$ ریال $۹۷/۱$ درصد مربوط به هزینه مواد خوراکی و دخانی خریداری مصرف شده و بقیه یعنی $۱۶۹۳/۲$ ریال یا $۲/۹۱$ درصد مربوط به هزینه مواد خوراکی و دخانی غیر خریداری مصرف شده است. با توجه با آمار و ارقام داده شده در صفحات

جدول شماره ۷- مقایسه متوسط هزینه های غیرخوراکی يك خانوار روستائی و شهری آذربایجان
شرقی در سال ۱۳۵۰

انواع هزینه	خانوار روستائی		خانوار شهری		تفاوت	
	ریال	درصد	ریال	درصد	ریال	درصد
متوسط کل	۲۸۴۱۳/۷۹	۱۰۰	۲۳۷۳۸/۰۳	۱۰۰	+۵۵۳۲۴/۲۴	-
پوشاک و کفش	۷۲۸۷/۱۳۰	۲۵/۶۴۲	۱۳۱۶۲/۹۹۵	۱۷/۸۵۱	+۵۸۷۷/۸۶	-۷/۷۹
سکن	۳۴۱۰/۱۹۵	۱۲/	۱۹۴۷۳/۲۰	۲۶/۴۰۸	+۱۶۰۶/۸۲	+۱۴/۴۱
سوسوخت و روشنایی	۴۲۶۵/۳۹۰	۱۵/۰۱۱	۱۳۵۷/۸۴	۸/۶۲۱	+۲۰۹۱/۴۵	-۶/۳۱
ملحان و اثاثیه منزل	۲۵۸۵/۶۶۰	۹/۱	۵۳۸۵/۵۶۵	۷/۱۶۸	+۲۶۹۹/۰	-۱/۹۳
خدمات خانگی و کالاهای مصرفی بید و آم	۱۳۹۱/۷۴۵	۴/۸۹۸	۳۰۷۱/۸۴	۴/۱۶۶	+۱۶۸۰/۰۹	-۰/۷۲
بهداشت و درمان	۲۵۲۶/۵۳۰	۸/۸۹۱	۴۲۷۸/۶۵	۵/۸۰۲	+۱۷۵۱/۶۳	-۳/۰۹
حمل و نقل و ارتباطات	۱۲۵۸/۵۲۰	۴/۴۲۹	۳۷۷۹/۲۱۰	۵/۱۲۵	+۲۵۲۰/۶۹	+۰/۷۱
هزینه های تحصیلی	۲۵۰/۷۵۵	۰/۸۸۲	۵۵۵۷/۳۹۵	۷/۵۳۵	+۵۳۰۵/۶۴	+۶/۶۶
تفریحات و سرگرمیها	۱۴۸/۹۲۰	/۵۲۴	۴۰۰۸/۷۹۵	۵/۴۲۶	+۳۸۵۹/۸۷	+۴/۹۳
هزینه های شخصی و هزینه های متفرقه	۵۲۱۷/۰۴۰	۱۸/۶۲۳	۸۷۶۴/۷۴۵	۱۱/۸۸۶	+۳۵۴۸/۷	-۶/۷۳

قبل متوسط کل هزینه های مواد مختلف خوراکی و دخانی مصرف شده توسط يك خانوار روستائی آذربایجان شرقی در همان مدت ذکر شده در بالا و در همان سال اعم از خریداری شده و غیر خریداری شده کلاً مبلغ ۴۷۷۳/۸۵ ریال میباشد. که از این مقدار مبلغ ۲۹۰۰۱/۷۰ ریال یا

مقایسه متوسط هزینه های غیرخوراکی بانک‌خانوار روستائی و شهری آذربایجان شرقی

در سال ۱۳۵۰

هر سانتی متر نمایندگی ۰.۵ درصد

۶۰/۷ درصد مربوط به هزینه مواد خوراکی و دخانی خریداری مصرف شده و بقیه که ۱۸۷۷۳/۷۸ ریال یا ۳۹/۳ درصد است مربوط به هزینه مواد خوراکی و دخانی غیر خریداری مصرف شده است. از مقایسه این ارقام چنین نتیجه گرفته میشود، که تفاوت قابل توجهی بین هزینه های مصارف خوراکی خانوارهای شهری و روستائی وجود دارد. بدین ترتیب که اولاً هزینه خوراکی خانوار شهری بیشتر از خانوار روستائی است، ثانیاً ترکیب هزینه های خوراکی خانوار شهری و روستائی از لحاظ خریداری و غیر خریداری شده اختلاف زیادی دارد. بصورتیکه از کل هزینه مصارف خوراکی خانوار شهری فقط ۲/۹ درصد مربوط به هزینه مواد خوراکی و دخانی غیر خریداری شده میباشد. در صورتیکه ۴۰ درصد از هزینه های مواد خوراکی و دخانی خانوار روستائی غیر خریداری بوده و از طرف خود خانواده تولید شده است.

از لحاظ ترکیب مصارف مواد خوراکی و سهم هر یک از مواد عمده خوراکی در عین حالیکه هزینه مربوط به آرد، غلات، نان و رشته در خانوار شهری قابل ملاحظه است و تقریباً ۲۶ درصد کل هزینه خوراکی صرف این قسمت از مصرف خانوار شهری میشود ولی این نسبت در جمع هزینه های خانوارهای روستائی بسیار بالا و قابل توجه بوده و بیش از ۳۷ درصد از کل هزینه خوراکی خانوار روستائی را شامل میشود.

برعکس هزینه های مربوط بانواع آرد و غلات و نان که در شهرها چندان زیاد نیست هزینه های مربوط بانواع گوشت در خانوارهای شهری زیادتر از خانوارهای روستائی است. بدین ترتیب که یک خانوار شهری ۲۲ درصد از کل هزینه خوراکی را صرف خرید انواع گوشت کرده که این

نسبت در بودجه خانوار روستائی در حدود ۱۷ درصد است. بهمین وضع است مصرف میوه در شهرها. یک خانوار شهری ۲/۷ درصد از هزینه خوراکی خود را صرف خرید میوه میکند. که این نسبت در هزینه های خانوار روستائی کمتر از نصف آن بوده و در حدود ۳ درصد است. آنچه مسلم است هنوز مصرف میوه در روستاها با توجه به کمبود شبکه راههای ارتباطی روستائی، مثل شهرها رونق نیافته است. ولی آنچه را که نباید فراموش کرد این است که در آینده نزدیک با توسعه و تکمیل شبکه راههای کشور، جامعه روستائی نیز یکی از بزرگترین مصرف کنندگان و روستاها یکی از بازارهای عمده میوه بشمار خواهد رفت.

جدول شماره (۸) متوسط کل هزینه های خوراکی و دخانی مصرف شده یک خانوار شهری و روستائی آذربایجان شرقی را بر اساس اقلام و مواد مختلف و نابرابریهای که از این لحاظ بین شهر و روستا وجود دارد نشان میدهد.

بطوریکه جدول مذکور نشان میدهد، ترکیب مصارف خوراکی خانوارهای روستائی آذربایجان شرقی بر حسب مواد خوراکی مصرف شده نمایشگر آن است که سهم هزینه های مربوط به آرد، غلات، نان و رشته با اختلاف قابل توجهی، خیلی بیشتر از سایر هزینه هاست. بدین ترتیب که بیش از ۳۷ درصد کل هزینه های یک خانوار روستائی صرف تهیه این قسمت از مایحتاج زندگی میشود. البته این وضع تنها مربوط به جامعه روستائی آذربایجان شرقی نبوده و در کلیه مناطق روستائی کشور، هزینه های فوق الذکر در سطح بالاتری نسبت به سایر هزینه ها قرار داد و این ارقام بازگوکننده این واقعیت است که مصرف مواد نشاسته ای در مناطق روستائی

ایران در میان اقلام خوراکی هنوز نقش عمده و اساسی دارد و خانوارهای روستائی چه فقیر و چه غنی و چه در گر میسری و چه در دسرد سیری هزینه بیشتری را برای تامین این مواد مصرف مینمایند.

جدول شماره ۸- متوسط کن هزینه های خوراکی و دخانی یک خانوار روستائی و شهری در سال ۱۳۵۰

مواد مختلف خوراکی	خانوار روستائی		خانوار شهری		تفاوت	
	ریال	درصد	ریال	درصد	ریال	درصد
متوسط کل	۴۷۷۴/۸۵	۱۰۰	۵۸۶۲۱/۱۹۰	۱۰۰	۱۸۴۶/۳۴۰	-
نوع آرد، غلات، نان و رشته	۱۷۶۸۱/۳۳۰	۳۷/۰۰۷	۱۵۷۳۷/۰۵۰	۲۶/۸۷۹	۱۹۲۴/۲۸۰	۱۰/۲۵
انواع گوشت	۸۱۹۷/۴۳۵	۱۷/۱۴۷	۱۲۹۴۰/۳۴۵	۲۲/۰۷۴	۴۷۴۷/۹۲۰	۴/۸۲
لبنیات و تخم مرغ	۵۸۱۴/۸۵	۱۲/۱۶۹	۵۲۹۶/۱۴۰	۹/۵۳۹	۵۱۷/۹۴۵	۳/۲۷
روغن ها اعم از حیوانی و نباتی	۱۹۴۹/۱۰۰	۴/۰۷۹	۲۷۸۶/۴۵	۴/۷۵۳	۸۳۷۹/۴۵	۰/۶۲
میوه ها	۱۵۹۲/۸۶	۳/۳۳۴	۴۲۵۷/۹۹۵	۷/۲۶۱	۲۶۶۴/۱۳۵	۳/۸۷
سبزیها	۲۲۷۷/۳۸۰	۴/۷۶۴	۲۳۳۷/۸۹۵	۵/۳۸۰	۱۰۵۳/۵۱۵	۰/۸۶
خشکیار	۱۶۶/۰۷۵	۰/۳۴۷	۷۳۱/۰۹۵	۱/۲۴۷	۵۶۵/۰۲۰	۰/۸۵۲
حیویات	۱۵۸۷/۳۸۵	۳/۳۲۲	۱۹۸۷/۷۹۰	۳/۳۹۰	۴۰۰/۴۰۵	۰/۸
قند و شکر و شیرینی	۳۶۷/۵۴۵	۷/۷۴۱	۳۶۳۶/۴۹۵	۶/۲۰۳	۶۳/۰۵۰	۱/۵۴
چای و قهوه و کاکائو	۱۷۱۴/۰۴۰	۳/۵۸۷	۲۹۵۸/۶۹۰	۵/۰۴۷	۱۲۴۴/۶۵	۱/۴۲
ادویه و جاشنی	۲۰۶/۲۲۸	۰/۴۳۱	۱۳۵/۰۵۰	۰/۲۳۰	۷۱/۱۷۸	۰/۲۲۹
سایر ترکیبات خوراکی	۸۱/۰۳۰	۰/۱۶۹	۲۲۰/۵۶۵	۰/۳۷۵	۱۳۹/۰۶۵	۰/۱۱۳
نوشابه های غیر الکلی	۸/۳۹۵	۰/۰۱۷	۵۱/۱۰۰	۰/۰۸۷	۴۲/۷۰۵	۰/۸
نوشابه های الکلی	۳۹/۴۲۰	۰/۸۲	۱۱۰/۵۶۵	۰/۱۸۸	۷۱/۱۷۵	۰/۹۵
غذاهای آماده مصرف اری و مصرف شده	-	-	۳۴۵/۲۹۰	۰/۵۸۹	۳۴۵/۲۹۰	۰/۵
غذاهای آماده مصرف شده در خارج از منزل	۷۶۸/۳۲۵	۱/۶۰۸	۲۲۳۸/۵۴۵	۳/۸۱۸	۱۴۷۰/۲۲۰	۳/۲۰
دخانیات	۲۰۰۵/۳۱۰	۴/۱۹۷	۱۸۵۵/۲۹۵	۳/۱۶۴	۱۵۰/۰۱۵	۱/۰۹

صرف نظر از مصرف مواد نشاسته‌ای که گفتیم در همه گروه‌های هزینه‌ای در سطح بالا قرار دارد و تقریباً نسبت‌ها یکنواخت می‌باشد سایر مصارف خوراکی بر حسب وضع درآمد روستائی متفاوت است. بدین ترتیب که در گروه‌های کم درآمد سهم مصارف مربوط به لبنیات، تخم مرغ و قند و شکر و شیرینی‌ها بیشتر بوده و بعد از هزینه‌های نشاسته‌ای قرار گرفته است. در صورتیکه در سایر گروه‌های هزینه‌ای بخصوص در گروه‌های پردرآمد، سهم مصارف مربوط به گوشت بلافاصله بعد از مصارف نشاسته‌ای قرار گرفته است. بطور کلی میتوان گفت سهم بعضی از مصارف خوراکی از قبیل مواد نشاسته‌ای یا لبنیات و دخانیات رابطه معکوس با درآمد خانوارها دارد. بدین ترتیب که با بهبود وضع مالی و اقتصادی خانوارها سهم مواد مزبور کمتر میشود و بالعکس سهم مصارف مواد دیگری از قبیل گوشت، روغن‌های نباتی و حیوانی و میوه‌ها و سبزیها و غذاهای آماده بیشتر میگردد.

از لحاظ توزیع استانی، متوسط هزینه مواد مختلف خوراکی و موقعیت خانوارهای روستائی آذربایجان شرقی نسبت بسایر استانهای کشور، روستائیان آذربایجان شرقی با صرف هزینه ۴۷۷۷۴/۸۵ ریال در سال در ردیف چهارم بعد از استانهای گیلان و مازنداران و آذربایجان غربی قرار دارد. جداول شماره ۹ و ۱۰ به ترتیب متوسط هزینه خوراکی و غیر خوراکی یک خانوار شهری و روستائی را در ۳۰ روز در سال ۱۳۵۰ نشان میدهد.

جدول شماره ۹
متوسط هزینه خوراکی و دخانی مصرف شده توسط یک خانوار شهری و روستایی در ۳۰ روز

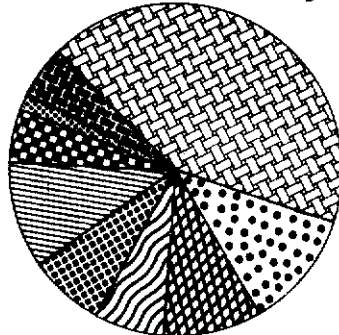
شماره ردیف	استان یا فرمانداریکل	متوسط هزینه در روستاها	متوسط هزینه در شهرها	تفاوت
	متوسط کل	۳۱۹۲/۲۷۳	۴۳۴۵/۲	+۱۱۵۲/۹۲۷
۱	استان مرکزی	۲۷۸۷/۴۵۳	۵۵۲۸/۵	+۲۷۴۱/۰۴۷
۲	" آذربایجان شرقی	۳۹۲۶/۷۰۲	۴۸۱۸/۲	+۸۹۱/۴۹۸
۳	" گیلان	۵۳۱۰/۱۱۷	۵۳۰۴	- ۶/۱۱۷
۴	" فارس	۲۹۹۴/۶۹۵	۴۲۷۷/۸	+۱۲۸۳/۱۰۵
۵	" کردستان	۲۹۵۵/۷۱۶	۴۱۶۷/۳	+۱۲۱۱/۵۸۴
۶	" خوزستان	۳۸۹۶/۶۹۲	۵۱۴۶/۵	+۱۲۴۹/۸۰۸
۷	" اصفهان	۲۳۲۰/۵۲۱	۴۰۷۱/۳	+۱۷۵۰/۷۷۹
۸	" آذربایجان غربی	۴۱۷۵/۸۲۳	۳۸۰۱/۳	-۳۷۴/۵۲۳
۹	" سیستان و بلوچستان	۲۲۵۹/۸۶۸	۳۸۶۲/۱	+۱۶۰۲/۲۳۲
۱۰	فرمانداریکل کهگیلویه و بویراحمدی	۳۶۷۴/۸۵۲	۵۶۴۰/۱	+۱۹۶۵/۲۴۸
۱۱	استان کرمانشاهان	۳۶۶۵/۹۱۶	۳۹۸۵/۳	+۳۱۹/۳۸۴
۱۲	فرمانداریکل سمنان	۲۳۲۶/۹۳۳	۳۸۱۱/۶	+۱۴۸۴/۶۶۷
۱۳	" خراسان	۲۴۱۱/۸۱۶	۳۳۳۶/۶	+۹۲۴/۷۸۴
۱۴	" یزد	۲۲۱۳/۸۳۸	۳۶۸۸/۵	+۱۴۷۴/۶۶۲
۱۵	" زنجان	۲۹۲۴/۴۲۴	۳۷۲۲/۹	+۷۹۸/۴۷۶
۱۶	استان ساحلی	۲۷۴۷/۶۰۸	۴۳۸۰/۱	+۱۶۳۲/۴۹۲
۱۷	فرمانداریکل چهارمحال و بختیاری	۲۳۳۱/۰۵۱	۳۷۵۶/۳	+۱۴۲۵/۲۴۹
۱۸	" همدان	۳۳۹۸/۷۱۸	۳۷۵۱/۵	+۳۵۲/۷۸۲
۱۹	" لرستان	۳۴۱۲/۳۵۶	۳۷۰۸/۲	+۲۹۵/۸۴۴
۲۰	" ایلام	۲۹۶۶/۱۸۲	۳۱۵۱/۱	+۱۸۴/۹۱۸
۲۱	استان کرمان	۲۱۵۰/۱۱۹	۳۱۶۴/۲	+۱۰۱۴/۰۸۱
۲۲	" مازنداران	۴۴۶۶/۱۲۱	-	-۴۴۶۶/۱۲۱

جدول شماره ۱
متوسط کل هزینه های غیر خوراکی یک خانوار شهری و روستائی ۳۰ روز در سال ۱۳۵۰

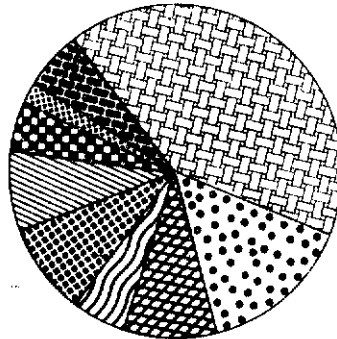
شماره ردیف	استان یا فرمانداریکل	متوسط کل هزینه روستائی	متوسط کل هزینه شهری	تفاوت
	کل کشور	۱۷۹۲/۸۸۵	۴۹۱۶/۴	+۳۱۲۳/۵۲
۱	استان مرکزی	۱۸۶۸/۸۵۷	۸۲۵۲/۵	+۶۳۸۳/۶۴۳
۲	" آذربایجان شرقی	۲۳۳۵/۳۹۷	۶۰۶۰/۶	+۳۷۲۵/۲۰۳
۳	" گیلان	۳۳۷۲/۴۰۵	۵۵۳۵/۷	+۲۱۶۳/۲۹۵
۴	" فارس	۱۹۵۴/۴۶۱	۵۳۸۷/۹	+۳۴۳۳/۴۲۹
۵	" کردستان	۲۲۶۱/۰۸۰	۵۰۷۱/۹	+۲۸۱۰/۸۲۰
۶	" خوزستان	۱۵۹۹/۴۱۱	۵۰۲۳/۵	+۳۴۲۴/۰۸۹
۷	" مازندران	۲۵۰۲/۷۲۶	۴۲۳۰/۳	+۱۷۲۶/۵۷۴
۸	" آذربایجان غربی	۲۹۰۷/۸۷۳	۴۱۲۵/۶	+۱۲۱۷/۷۲۷
۹	" سیستان و بلوچستان	۹۵۷/۴۹۶	۴۱۲۰/۱	+۳۱۶۲/۶۰۴
۱۰	فرمانداریکل کهگیلویه و بویراحمدی	۱۱۰۸/۶۱۸	۳۹۸۴/۸	+۲۸۷۶/۱۸۲
۱۱	استان کرمانشاهان	۲۱۷۰/۳۳۹	۳۸۸۳/۳	+۱۷۱۲/۹۶۱
۱۲	فرمانداریکل سمنان	۸۴۱/۶۱۹	۳۸۲۶/۲	+۲۹۸۴/۵۸۱
۱۳	" خراسان	۱۳۲۷/۶۰۳	۳۸۱۶/۹	+۲۴۸۹/۲۹۷
۱۴	" یزد	۸۶۲/۲۲۰	۳۷۲۴/۹	+۲۸۶۲/۵۷۰
۱۵	" زنجان	۹۰۸/۹۳۴	۳۵۶۰	+۲۶۵۱/۰۶۶
۱۶	استان ساحلی	۱۰۹۸/۰۴۱	۳۵۲۸/۲	+۲۴۳۰/۱۵۹
۱۷	فرمانداریکل چهارمحال و بختیاری	۸۹۸/۳۴۰	۳۵۱۷/۶	+۲۶۱۹/۲۶۰
۱۸	" همدان	۲۱۱۵/۵۵۶	۳۲۵۲/۹	+۱۱۳۷/۳۴۴
۱۹	" لرستان	۱۷۵۰/۲۷۸	۳۱۱۳/۲	+۱۳۶۳/۰۲۲
۲۰	" ایلام	۲۴۴۳/۴۵۱	۳۰۲۲/۶	+۵۸۰۱/۰۱۴۹
۲۱	" کرمان	۸۵۱/۵۴۱	۱۹۷۰/۹	+۱۱۱۹/۳۵۹
۲۲	" اصفهان	۱۳۷۵/۱۱۱	-	-۱۳۷۵/۱۱۱

مقایسه ترکیب هزینه‌های خوراکی یک خانوار روستایی
در سالهای ۱۳۴۳ و ۱۳۵۰

- نان و غلات
- انواع گوشت
- لبنیات و تخم مرغ
- روغنها و چربیها
- مرکبات و میوه جات حیوانات و سبزیجات
- قند و شکر، شیرینها
- چای، قهوه، ناکا کاسو
- سایر غذاها
- دخانها

۱۳۴۳

۱۳۵۰